

Razvoj teče

Medtem ko je december potekal v živahnih razpravah o resoluciji družbenega razvoja za leto 1976 in je bilo glede tega programa doseženo popolno soglasje na vseh samoupravnih ravneh, od občin do federacije, se je začelo novo leto v republikah Sloveniji s političnim dogodkom, ki bo še dolgo ostal v ospredju našega družbenega življenja.

6. in 7. januarja je bila namreč težko pričakovana v. seja CK ZK Slovenije. Če pravimo: težko pričakovana, hočemo poudariti, da si je republiška skupnost obetala od te seje kompleks temeljnih usmeritev in regulativov, ki jih družba ne more pogrešati, navzlic temu, da takšne usmeritve že imamo, od sprejetja nove ustave in od VII. kongresa ZKS, X. kongresa ZKJ in kasnejših partijskih sej.

Vse ocene soglasajo, da je v. seja ne samo do popolnosti izpolnila pričakovanja slovenskega partijskega članstva in vseh naprednih družbenih sil, temveč je zaradi svoje izjemno skrbne pripravljenosti pričakovano celo preseгла. To pomeni, da ji je na eni strani uspelo uskladiti naročila ustave in kongresov z vsemi aktualnimi zahtevami sedanjega družbenega trenutka, na drugi strani pa vnesti v ta moment ustrezne nove pobude.

Uvodni referat Vlada Janžiča, razpravni prispevki Sergeja Kraigherja, Romana Albrehta, Milana Kučana, Janeza Barboriča in desetih drugih udeležencev seje, pa naposled sprejeti dokumenti in sklepi — vsa ta gradiva predstavljajo pravo zakladnico misli, konstruktivne kritike ter akcijskih zapisov za sedanjo in jutrišnjo etapo naše družbene materialne izgradnje ter izgradnje proizvodnih in človeških odnosov. Zdjaj preostane odgovorni in nemalo težavni drugi del pos-

la: fronta združenega dela in Socialistične zveze mora vse to resolucijo doživeti. Treba je poiskati načine in oblike, da se bodo delovni ljudje lahko do dobrih seznanili z dosežki seje, hkrati pa vložili velike napore, da se bodo nova revolucionarna spoznanja strnila z življenjsko prakso delavskega razreda in delovnih ljudi.

Naloga občinskih vodstev ZK

Prostor nam ne dopušta, da bi se v tem komentarju zaustavili celo samo ob najbistvenejših dosežkih v. seje. Ogledimo si zato vsaj tiste razlike Sklepe, ki govorijo o nalogah občinskih vodstev ZK.

»Občinska vodstva morajo, zahtevajo Sklepi, nob sodelovanja osnovnih organizacij v TOZD in krajevnih skupnostih analizirati praktično uveljavljanje delegatske sistema kot organizacijske podlage celotnega skupščinskega sistema in s tem enega najpomembnejših vzvodov samoupravljanja in uveljavljanja politične oblasti delavskega razreda.«

Vprašanje je, kako v občinah ravnati, da bo ta temeljna zahteva izpolnjena. Gradivo v. seje seveda ne ostaja dolžno glede napotkov, kako dosegati ta cilj.

Pravda je treba poživiti organizirano in aktivno idejno-politično delovanje ZK v asociacijah, ki zajemajo največje množice delovnih ljudi, torej, kot že rečeno, v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. Predvsem gre za kontinuirano stvarno delo, ne pa za število seminarjev in sestankov in za papirnato ofenzivo, kar vse zelo obremenjuje najustvarjalnejše družbene delavce, a je dostikrat zgolj samo sebi namen. Z dejanji in vsebino ukrepov je treba vplivati, da se med množicami uveljavijo enotnost akcije, soli-

darnost v skupni gradnji, usmeritve h ključnim vprašanjem razvoja, novi dohodkovni odnosi in uresničevanje ustavnih načel. Ne sme se do gojati, da bomo govorili eno, delali pa čisto nekaj drugega — zlasti tisto, kar nam prištevajo osebni, skupinski, lokalni ali občinski interesi; mi smo dejansko koristni celotne skupnosti. To se tudi ne bo moglo dogajati, če se bodo delo poživljeno, če se bodo krepili ustavno opredeljeni odnosi, če se bo posopno zmanjševala delavčeva odtujenost in če se bo hitreje presegala njegova nerazvita zavest.

Seveda bo treba iti v vse odločnejši boj zoper tiste tehnobirokratske sestavine, ki hočejo, jo še zmerom ukrepati mimo delavskega vpliva ter razvijati egoistično, zasebniško in partijsko-ideološko obnašanje. Komunisti so tisti, ki morajo delavcem neprestano odpirati oči, da jih ne bodo birokrati »okoli prinašali« in jim vsiljevali takšne proizvodne, planske, investicijske in delitvene rešitve, ki ne temeljijo na ustavi in na dohodkovnih odnosih.

Potrebno je nenehno ocenjevanje

Delavsko-razredna, samoupravna misel mora noč in dan bdeti nad delom skupščinskih in drugih organov v občinah. Sklepi v. seje izrecno poudarjajo, da je treba z vsimi sredstvi zagotoviti, da bo delovanje izvršnih in upravnih organov v skladu z njihovimi ustavnimi pooblastili in vlogo ter da bo v vsebini in načinih dela skupščin odstranjeno vse, kar lahko vodi k prevladu izvršnih in upravnih organov ter strokovnih služb pri določanju vsebine družbeno-ekonomskih vprašanj, ki neposredno zadevajo delavce in druž-

ge delovne ljudi in za katerih rešitev se bila oblikovana stališča na zborih delovnih ljudi in občanov ali v njihovih delegacijah.

Ti poudarki so jasno naperjeni proti početju, da je bilo delegatsko delo doslej pogosto deležno izkrivljanja in formalizacije. Ker se je tako dogajalo, odtoditvena moč in učinkovitost delegatskega dela nista bila tolikšna, kot bi morala biti. Moč je bila speljana izven delavskih pobud, bila je osredotočena v strokovnih in upravnih službah — to pa je prav nasprotju z duhom ustave in s koristmi, ki jih vsa naša družba pričakuje od razvoja delegatskega sistema. Delegatski odnosi so pri nas pač sinovnim za odločitveno moč delavskega razreda, delovnih ljudi, ustvarjalnih občanov!

In kje vidimo pogoj, da bo razvoj v občinah šel v to zaželeno smer? V. seja spet nedvoumno odgovarja: »Komunisti se morajo odločneje in zavestneje vpreči v delo družbenopolitičnih organizacij, še zlasti v SZDL kot najširši politični opori samoupravljanja. V SZDL dosega delovni ljudje in občani ter njihove organizacije socialistične sile svojo politično in akcijsko enotnost pri usmerjanju družbenega razvoja in pri reševanju družbenih vprašanj.«

Zares moramo biti toliko samokritični, da priznamo, da mnogi komunisti doslej niso dovolj delali v organizaciji socialistične zveze. Niso bili v zadostni meri pobudniki, organizatorji in usmerjevalci politične aktivnosti delovnih ljudi. Prizadevati si moramo, da bo po v. seji drugače, da bodo člani ZK aktivneje delali v celotnem sistemu socialistične samoupravne demokracije. Da bodo znotraj SZDL in drugih družbenopolitičnih organizacij odločneje skrbeli za njihovo kadrovsko krepitve ter razvijali množično družbenopolitično delo. Da bodo pozorneje skrbeli, kako naj pridejo v skupščine, interesne skupnosti itd. pristne, neposredne pobudniki delovnih ljudi. Da bodo naposled storili vse, da bi izboljšali delo krajevnih organizacij SZDL, razvili lastno ustvarjalnost ter vključili čimveč občanov v delo tam, kjer leti prebivajo.

To, kar smo navedli, je samo skrajno opek, vendar zelo pomemben izsek nalog, ki čakajo komuniste in članstvo Socialistične zveze v združenem delu in predvsem v občinski samoupravi. Vsi skupaj si torej obljubimo: brez odlašanja na delo!

Zvone KRŽISNIK

Ce bi bil bolnik...

... bi moral iti k zdravniku. Najprej k splošnemu, ki bi ugotovil, da imam rano na želodcu, ki bi jo moral operirati že pred letom dni. To pa tudi sam vem več kot dve leti. Nato bi dobil napotnico za zdravnika specialista. S to napotnico bi se postavil v vrsto in čakal dan ali dva, da bi mi določili datum specialističnega pregleda čez nekaj mesecev.

Zdravnik specialist bi modro pokimal in rekel, »to je pa rana na želodcu, kar vem sam že vsaj dve leti.«

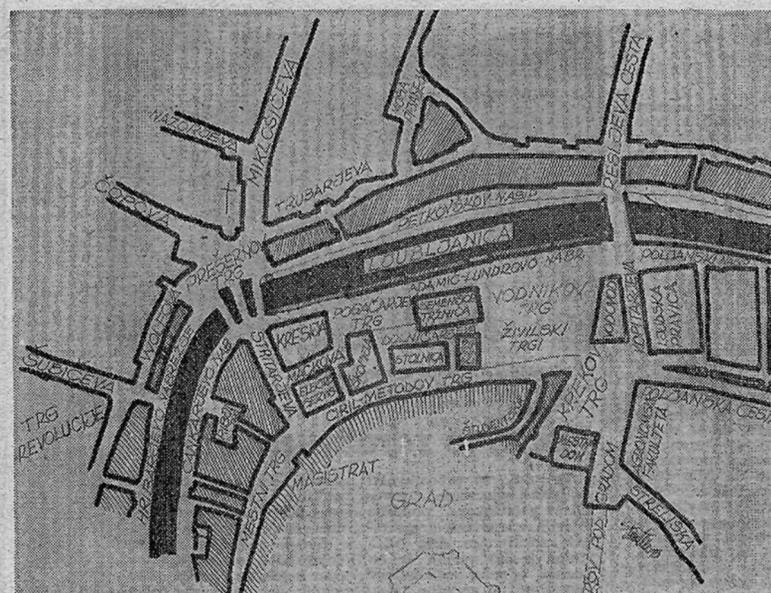
»Zakaj pa niste prej prišli?« bi vprašal. Dal bi mi napotnico za bolnišnico, kjer naj bi me operirali. Ponovno bi se postavil v vrsto in čez približno nekaj mesecev bi zagledal velikega kirurga, ki me bo rešil nadležne luknje v želodcu.

»Zakaj pa niste prej prišli?« bi vprašal. Dal bi mi dopustnico iz bolnišnice, ki bi me odpustil v domov. Po dolgem čakanju pred ordinacijo zdravnika sploh ne prakse bi me le-ta, potem ko bi pogledal dopustnico iz bolnice, vprašal: »Le zakaj ste toliko časa čakali?«

Ne vem. Vem sicer zdaj že tri leta, da sem imel rano na želodcu, ne vem pa, zakaj je celoten sistem zdravstva tako zakompliciran, da moram vsaj 4 ali 5 krat v vrsto samo za to, da dobim papir, s katerim se lahko postavim v novo vrsto. Pri vsem tem pa najbolj čudno, da tudi zdravniki tega ne vedo, kajti zakaj bi drugače spraševali.

»Le zakaj ste toliko časa čakali?«

B. P.

Težave prometa na ljubljanskem trgu

V dopoldanskih urah — sedaj pa tudi že popoldne je Mačkova ulica s Pogačarjevimi trgovinami najbolj prometno in slovnobremena ulica v našem mestu.

Nemogoča lokacija elektro-tehniškega servisa v Mačkovi ulici, ki zahteva že po funkciji trajna parkirna mesta za dovoz in odvoz televizorjev, različnih aparatov, tranzistorjev ipd. izsiljuje preko celega dneva dodatna parkirna mesta, tako za uslužbence, kakor tudi za potrošnike. Uslužbenca že v zgodnjih jutranjih urah povsem blokirajo z vozili že tako neprevozno in ozko Medarsko ulico. Potrošniki pa se ves dan prerivajo po ozki Mačkovi ulici, kjer so ves čas parkirana izložena in nenehno toku ostalih vozil, ki rinejo na Pogačarjev in Vodnikov nabrežje.

Mestna skupščina je sklenila, da bo zmogljivosti svojih upravnih prostorov v Kresjani okrepila in razširila svojo dejavnost še na preostale površine pritličja in dvorišča. Prav tako tudi občina Ljubljana-Center krepi svoje delovne zmogljivosti v Kresjani.

Okoli Kresjane smo imeli že več prometnih težav, povzročenih z nadaljnimi koncentracijami

poslovne dejavnosti v sami Kresjani in neposredni okolici.

Znano je, da se je poslovna dejavnost na ljubljanskem osrednjem živilskem trgu v zadnjih letih tako povečala, da se je začela ravno zaradi prometnih težav dušiti.

Ob podatkih, da imamo za potrebe živilskega trga, pokrite tržnice, Plečnikove arkade, Kresjane, Skoflje, semenišča, župnišča, mestnega vodovoda, Mestnega doma, Vodnikovega hrama, trgovin in vseh rednih in izrednih prodajalcev, pred vsem pa kuperje, to je potrošnikov, teh objektov in dobrin na Pogačarjevem trgu 79, na Krekovem trgu 60 in ob Adamič-Lundrovem nabrežju le 26, ali skupaj 164 parkirnih mest, je to jasen dokaz, da je to stanje resnično nevarno, da se bodo razmere ob sedanji in še nakazani povečani poslovni dejavnosti tako in predvsem v Kresjani, mestnem vodovodu, Mestnem domu in na živilskem trgu še poslabšale.

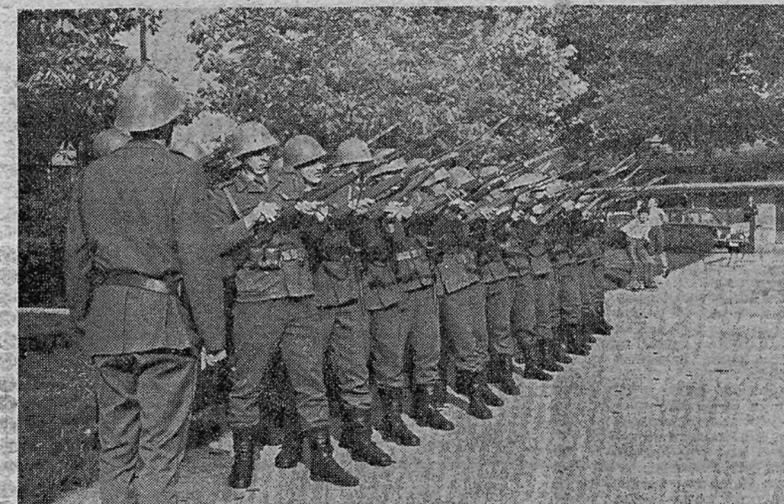
Postavlja se vprašanje, kdo vse pogojuje takšno koncentracijo raznih vrst poslovne dejavnosti na tako majhnih in sedaj povsem zasičenih površinah.

Ali je pravilno, da pri že znanih prometnih težavah, ko bi morali imeti že za sedanje potrebe vsaj ca 400 parkirnih mest za normalno poslovanje zgoraj naštetih ustanov in objektov, povsem zavestno pogojujemo dodatno vsestransko, večnamensko poslovno, trgovsko, gostinsko, službeno, upravno, kulturno itd. dejavnost ravno na območju naštetih trgov in ulic.

Ali je koncentracija mestnih dejavnosti v Kresjani, na tako izpostavljeni lokaciji sploh utemeljena in dovolj dognana? Ob obisku nekaj tisoč mestnih, tedaj ne strogo občinskih strank dnevno v Kresjani se resnično postavlja vprašanje, ali je sedaj izbrana lokacija Kresjane za množični obisk meščanov nemogoča, da bi morali to dejavnost resnično prenesti iz tega superzgoščenega centra na prometno bolj neobremenjeno lokacijo ali celo na obrobje mesta. Preprosta slika nam povsem jasno kaže obstoječo koncentracijo, ki je ob povečani poslovni dejavnosti noben nov prometni režim ne bo mogel bistveno razrešiti, brez škode za enega ali za drugega, ki v to koncentracijo še silijo.

Ciril Stanič

Pomlajena teritorialna obramba

Družbenopolitične organizacije občine Ljubljana-Center so dale letos še poseben poudarek proslavljanju, saj poteka 30 let našega življenja v svobodni, socialistični Jugoslaviji. Tako so decembra lani skupno dostojno proslavile Dan oboževanih sil v naši občini. Višek slavnosti v vojašnici Maršala Tita je bil brez dvoma trenutek, ko so mladnost-prostovoljci prisegli pred poljem zastavo kot novi člani teritorialne obrambe. Vsem navzočim, še posebej pa mladincem in mladinkam, je ostal ta trenutek prav gotovo v traj-

nem spominu. Gostom je sprejeto kot nove in zaprisežene pripadnike pozdravil v krajevnem nagovoru tudi narodni heroj, poveljnik TO ljubljanske pokrajine Janez Učakar. V svojem nagovoru je izrazil posebno zadovoljstvo, da tudi mlada generacija čvrsto stopa po poteh svojih očetov in dedov, borcev NOB. Izrazil je svoje

globoko prepričanje, da se bo tudi mlada generacija v slučajne potrebe enako odločno in hrabro postavila zoper katerekoli agresorja. Sledil je krajiški kulturni program, v katerem so sodelovali predstavniki kulturnih ekip JLA in člani ZKPO Ljubljana-Center. Te pomembne in nepozabne proslave Dneva naših oboževanih sil v občini Ljubljana-Center, se je udeležilo preko 1500 občanov in pripadnikov JLA. Proslave ob Dnevu JLA so organizirali tudi v krajevnih skupnostih.

GOCovi VTISI

Nekaj smrdi (v deželi ljubljanski)

Nedvomno se da za novinarski poklic (tako kot za vsak drug) dokazati, da je najtežji. Da je to res, nam v zadnjem času potrjuje dnevno časopisje z množico člankov o zraku v Ljubljani. Novinarji morajo običajno poiskati snov svojemu pisanju, in če so včasih podatke oziroma argumente izvijali iz trte, jih danes skoraj dobesedno vlečejo iz zraka, pa tudi produktom trstičja se najbrže niso odpovedali. Dokazati se da tudi, da so sukalcji peresa najbolj družbeno osveščeni, vsaj kar se onesnaževanja zraka tiče. Dokler je zrak smrdel v Zasavju, v Celju in na Koroskem, so o tem pisali srhljivo zanimive reportaže, danes pa o ljubljanskem smogu širijo dosti bolj angažirane, idejne in ljudi mobilizirajoče članke. To je potrdila tudi moja žena, ki je ob branju omenjenih reportaž le sočutno vzdihovala, včeraj pa je izjavila, da je že kriminal, kar se z našim (ljubljskim) zrakom dogaja, in kaj še čakajo mestni očetje, da ne sprejmejo tistega odloka, ki bo ozdravil ozračje. Iz članka je bilo namreč razvidno, da bo odlok tako rekoč čez noč očistil zrak.

Protis onesnaževanju zraka se borimo še na druge načine. Najboljši in najbolj popularni ukrepi so običajno tisti, ki prizadenejo druge. Tako eni razburjeno zahtevajo filtre v industrijskih dimnikih, medtem ko se mirno vozijo z avtom petsto metrov daleč v službo; drugi so prepričani, da je treba vsem drugim pregledati kurišča in prepovedati kurjenje, ker je le njihova oljna peč tista, ki zanesljivo ne povzroča saj in žveplovega dioksida; tretji so prenehali preklinjati, češ da je ob nekaterih krepkih izrazih kar po žveplu zasrmedelo. Vsi, razen lastnikov avtomobilov ter njihovih družin in uprav podjetij, zahtevajo omejitve prometa v središču mesta ali pa želijo uvesti posebne izkaznice (do katerih pa bi po določenih poteh lahko prišel vsak).

Poznam mnogo pristašev teorije, po kateri je za svinjarijo v zraku odgovoren tisti, ki je sprožil družbeno akcijo pometanja pred pragovi, svojimi in tujimi, pa tudi v hišah, lastnih in tujih. Po tej teoriji imamo vsi dovolj svojega dela in skrbi, in ni potrebno, da povsod vtikamo nosove, še posebej pa v zrak ne, ker se nam slednje samo maščuje.

Proizvajalci in potrošniki vin so pred časom nakazali z zakonom o vinu prve smotne ukrepe proti onesnaževanju zraka. Tako danes po litru rebule ali šipona pihavaš v zrak bistveno manj žvepla kot včasih.

Akcijo bo potrebno nadaljevati. Iz izkušenj, ki jih pridobivamo na osnovnošolskih, predlagam nekaj podvigorov, ki bodo zanesljivo obrodili sadove. Na primer: zbiranje dinarja za čistejši zrak. Tako bodo starši rahlo popenili in se s čvrsto stisnjenimi zobmi na ves glas izjasnili za tako akcijo. Ali pa razpis kakšne banke za najboljše sestavek na temo: »Če spravljam denar v banko, se manj umaže«. Možnosti je vsekakor precej. In ko se bodo nadebudni fantiči začeli pogovarjati o tem, cigav oče ima manjši avto, oziroma kateri avto manj onesnažuje okolje, in ko bodo deklice razpravljale o tem, da dimnikar zadnjič ni imel drugega dela, kot da je pokazal, kako se zamenjuje filter v dimniku, kar pa zna že vsa družina, takrat bodo prvi uspehi blizu.

Ali pa ne. Dokler človek ve, da so ribe začele zaradi zastrupljene vode hlatasti za zrakom nad reko in zato še bolj zanesljivo poginile, in da deževniki množično umirajo, čim se spravijo iz zemlje na zrak, in dokler ve, da smeti in odpadke samo prelagamo in ne predelujemo, potem se samo vpraša, kam bomo dali svinjarijo, ki gre sedaj v zrak in kaj bomo z njo kje drugje zastrupili.

GORAZD MARINČEK